

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 7.

Treschdeenâ, 17. Februar (1.) Merz.

1871.

Latweeschu Awises libes ar faweem veelstumeerit malfa par gaddu 70 Kap. fudr.

Zelgawâ peesubtoht

Zittur aissubtoht (lappa: 70 Kap., eksesidizija: 19½ Kap., watas nauda: 10½ Kap.) kopyâ 1 rubl. f.

Ja-apstelle: **Zelgawâ** awischi namimâ pee **Zanischewski**, **Mihgâ** pee **Daniel Minus**, teatera un wehwera celas sudri un pee **Dr. Buchholz**, leela Aleksander eela Nr. 18. Wissi mahzitaji, fohlnmeisteri, pagasta walditaji, fteihweri un zitti tautas draugi teet luhgti, lai lassitajeem apgahda apstelleschani. — Medakteera adresse: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Rahditajâ: Wisjaunafahs sinuas. Daschadas sinuas. No Kurssemes. Saldata atraitnes dwihnischi. Wissuleelafais allus bruhsis pasaulê. Lam 19tam Februarim! Selta Wisdegguntim. Preeksch Sallaspiis Latw. mehnikuru fohlas. Ubbibas. Kabbibas un preekschi tirgus. Sluddinaschinas.

Wisjaunafahs sinuas.

Bordo 24. (12.) Febr. Wogesu armijas generalis pawehlejis Garibalda fohri un militschus no karra deenesta atlaist us mahjahm. Wezzais Garibaldi pats jau jemahk us mahjahm dewees.

Tautas sapulze wairahl ne kâ 150 kungi pagehrejuschî, ka keisaru Napoleonu buhs preekschâ aiginahit un par to apfuhdeht, ka scho breefnigu karru zehlis. Gribb lai no Wahzu keisara luhds, ka Napoleonu nebuhs wis laist walkâ, bet tautas sapulzei isdoht.

Parise 25. (13.) Febr. Thiers un Favre kungi noturreja konferenzi ar grafu Bismarku, kurrâ meera derreschanas likkumus norunnaja. Thiers k. tohs tuhdat meera derreschanas komissijai zels preekschâ, lai tohs apstiprina.

Berlin 26. (14.) Febr. No Wersalka tohp sinnohts, ka meera derreschanas komissija norunnatus meera derreschanas likkumus peenehmusi, dohma, ka wehl tai paschâ deenâ tautas sapulzei taps preekschâ likki. Pameers tohp pagarrinahits, kamehr meers buhs saderehts. **Birndeem 27. (15.) Febr.** Wahzu armijas Parises pilsehtâ ees-ees un tur 3 deenas paliks. Keisars Wilhelm Parise par Wahzu armijahm noturrehs leelu muntereschani.

Brissle 26. (14.) Febr. Awises isfluddina, ka meera norunnaschanas effoht paraktitas us ischeem likkumeem: Franzijai Wahzeem ja-atdohd Elsas un Lottrinas prowinzes ar Mezz festungu, Belfor festunga paleel Frantscheem. Franzijai jaismakfa 5 miliardus (t. i. 5000 millionus) frankus karra kistes un kamehr schi nauda wehl nau ismakfata Wahzi wehl nature wissas prowinzes un festungas (arri Monwalerian un Sedan), kas taggad winnu rohkâs.

Wersalk 26. (14.) Febr. (Wahzu keisars raksta ar telegrafu keisarenei us Berlini): „Ar dîkili aigrahitu sirdi un pateidams Deema schelastibai es Tewim dohdu sinnaht ka taggadin tahs meera norunnaschanas tappa paraktitas. Wehl janogaida no Bordo tautas sapulzes apstiprinaschani.“

Berlin 27. (15.) Febr. Wehnina pawehle faaizina walstirahiti us 16. Merz. Wahzi no tahm 5000 millionu franku karra kostehm wehl effoht atlaiduschî. Stundigi meera norunnaschanas apstiprinaschana tohp gaidita, tad arri tuhdat isfluddinahs wissur, ka nu meers stary Frantscheem un Wahzeem noslohgtâ.

R. S—z.

Daschadas sinuas.

No ahrssemehm.

Franzija. Ap Parisi laudis kust kâ skudras, wissu-wairahl gar to nodarbodamees, kâ warr ehdamas leetas flappeht klast; irr gan, kâ taggad redsams, ar wissu pee pascha galla bijuschî, dands ja wehl 8 deenas buhtu warrejuschî baddu aissfargahit. Frantschu ismannigee uskuptschas effoht til blehdigi un neschehligi pret faweem pascheem brahleem, ka no Wahzu pusses weetahm waktneeki likki, kas us to lai passê, ka pilsehtneeki netohy par dands krahpti no paschu brahleem. Bruhschi tatschu buhschoht eet Parise eekschâ un sinnamâ ar wissu gohdibu. Deena bijusi nolikta us 10. Febr. Keisars Wilhelms buhschoht Parises pilli koheteli nemt.

Bordo 13. Febr. Garibaldi redsedams ka nau wairâ nefas darrams, atkshpees no fawa komandera amata gar Wogesu armiju; walidiba winnam atwehlejuski atkshptees un zaur ihpaschu rakstu, kurrâ wissi walidibas lohzeeki paraktijuschees, pateikufees par wissu winna fiedigu puhliuu. — Fawr k. wissu zittu wahrdâ lihdschinnigo walidibu nolizzis tautas weetneeku rohkâs, lai tee nu paschi gahda par jannu walidibu. Stary iswehleteem tautas weetneekem (750) diwi preektalkas irr us to, ka Franzijai buhs atkal nemt weenu walidneeku (Monarchie); labs pulzinsch mettahs us to, wissadâ wihse gahdaht par brihw-walidibu. Ihpascha komissione eezelta, kas lai gudro par jannu walidibu. Dsird ka tautas sapulzi gribboht zelt us Parisi. Fawr k. irr us Parisi atkal brauzis, tur no Bismarka k. pameera pagarrinaschani isdabuhit, jo laiks notezzejis un tautas sapulze wehl nau nekury kluusi. No Wahzu pusses buhtu labprahl wehl ilgaku laizinu atwehlejuschi, bet to sinnu labbad, ka par Franzijas deenwidus pussesm laudis wehl arweenu stipri wirknejahs un pohschahs us tablaku karru, Bismarka kungs effoht til 5 deenas atwehlejis, kâ tad eet lihds 24. (12.) Februarim. Par sapulzes presidenti eezelts Grewi kungs. Wezzajam Thiers k. atwehlehts schim brihscham walidibas leetas west. Bet effoht dands preektneeku, wirknejotees pulkeem ap sapulzes nammu, kâ ka saldati par fargeem peelikki.

Belfor festunga, ka beidsama weetina, fur wehl karroja, irr nu arri padewufees; bet tapehz ka pilsehta fargi

tif duhſchigi turrejufchees un gohdam wedduschees, no Wahzu puffes atwehlechts garnifonei ar wiffu karra wihru gohdu nahkt lauka bei kahdas apfaunofchanas.

No Schweizes puffes, fur nu leels pulks Frantſchu ſaldatu eebehgufchi (1798 offizieri, 79 tuhft. ſaldatu un 10 tuhft. ſirgu), kas tur ſtabu apzeefinati, irr nahluſi grahmata pee Biſmark k. ar to luhgſchanu, lai atwehl, ka ſchee Frantſchi warretu eet atpakkat, ja ar gohda wahru apfoblahs ſchinni karra wairs nekarroht. Biſmarks atbildejis ka labpraht darriin Schweizes waldibai to patifſchanu un atweeglinatu no weefu barra, bet neſpejohht to tamdehl ka jabihſtahs, ka arri ſchee Frantſchi ſapat ka agrahkt notizzis, mahjas pahnahluſchi mettifſchotees atfal pa eenaidneekem; beidsiht wehl luhds kahds kahdu maſu laizianu uſturrecht lihdsſchinnigo labprahtibu, jo zaur to jo ahtrahkt meers tapſchoht panahktis.

Kahdus wiffadus ſtikus Frantſchu laudis brichſham iſgudrojufchi, lai tik warretu no eenaidneekem atgainatees, to redſam arri no ſchi notikkuma: Bruhſchi bij peenahluſchi pee Okomoi pilſehtina un gribbeja tur uſ laiku kohrtelus nemt. Pilſehtu birgermeiſteris gribbedams labbahkt redſeht tahdus weefus eimam ne ka nahkam, isdohmaja ſtikki, peeffitta uſ wiffieem eelas ſtuhreem fluddinaſchanas grahmatas, ka ſchinni pilſehtu baklas breeſmigi plohfahs un jau trescho dattu eedſihwotaju aplahwufchas, un ka pee ſchis nelaimes klahht arri lohpu mehriſ iſzehlees, ta ka jabihſtahs gollas kumofu ehſt. Birmais Wahzu pulzinfch likkajs arri zaur to iſbedetees un gahja tahlahkt, bet pakkat nahzeji ſmalakhl pakkat melledami atradda, ka wifs neeki un neſtahdeja ne dſihwe ne zeppeſchi.

Wehl noſtahſta par weenu ehrmigu notikkumu, kas Lemau pilſehtu gaddijees, Wahzeem ee-eimohht Meklenburgas pulkeem bij teikts ja ihſti kahdam ſaldatam zetta ſahbaki nodruſkohht un plihſtoht, tad nohte lai nemmohht paſchi kur atradami few kahju apgehrbu, bet zittahm leetahm lai nekerrotos klahht. Pilſehtina ee-eimohht weens no ſaldateem uſmett azzis uſ ſaweem ſaplihsufcheem ſahbakeem un redſ blakku ſakrethjuſcho Frantſchu pulka kahdu ſmalku jaunkundſinu, kam jauni, glihti ſahbazini kahja. Saldats nekaunigs peedahwa kundſinam mainiſchanu, bet ſchis uſmettis luhvu greeſch mugguru. Saldats tohp karſtahls un ſawu ſohbinu iſzehlis pawehl, lai kundſinfch tuhdaſ noſehſchahs un wehl ſawus ſahbakus ſemme, un uemm ſaplihsufchahs ſaldatu ſahbakus. Nelihds neko, ja-darra arri. Kungs aiseet mahja un kamehr wehl tee paſchi regimentes ſahbaki kahja, nahkt jau zitti Meklenburgas ſaldati un nemmahs kohrteli wianna namma. Te weens no ſaldateem azzis uſ kunga ſahbakeem uſmettis, paſihſt tohs ka ſawa pulka ſahbakus un ſauz: Wa dſideet brahli, ſchis zilweks irr blehdis, buhs weenu no muhjeem no-kahwis, jo kur zittadi winſch ſchohs ſahbakus dabujis. Wan kungs ſtahſta pa ſranziſki deewodamees, ka ſchim gahjis, bet nelihds nekas, jaleekahs ſaifitees un pee pulka

komandeera noweftees. Tur nu pehz ilgafas iſmekleſchunas tappa ka newainigs palaiſs wakkä.

14. Februar ſinno, ka Wahzu keiſars gribboht pats walſterahtes ſapulzei Berline ſanahkohht klahht buht un tadehl pahibraukht mahjas, ja ne zittadi, tad uſ ihſu laizianu. Tadehl tad Berline nu nemfees pohſtees, ka warr keiſaru gohdam ſanemt.

No Wilhelmshöh Napoleons iſlaidis manifeſti pee Frantſchu tautas kurrä rakſta: To leelu nelaimi, kas tautai uſgahjuſi, redſohht newarru ilgahl kluffu zeſt. Dai brihdi, kad tiffu apzeefinahts, newarreju pats meeru derreht, un atwehleju to keiſarenes waldibai. Sauna nelaimi buhtu atturreta palikkufi, kad nebuhtu dumpineeki ſazehluſchees, kas keiſara waldibu atgruhda. No ſirds wehlejohs ſel to redſeht ka tee, kas par tautas ſorgeem uſmettajs, buhtu ko idarrijufchi, bet taggad kur tee jo leelaka polſta gahjuſchi, irr laiks praſſiht atbildeſchanu. Kahrtiba un meers tik zaur to warr ſelt, kad wiffa tanta weenprahtigi ſawas dohmas iſteiks. Rogurris zaur zeſtu netaiſnibu un ſuddufchahm zerribahm negribbu grahbt tahs rekties, kurras Franzija labbis prahtis man jau 4 reises atwehlejuſi; nekahroju pehz ſawa gohda, tik to ſakku: Kamehr tauta patti nau runnajuſi, man ja-eeſkattahs par tautas waddeni un jaſauz: Wiſs, kas bei Zuhfu ſinnas noteek, irr pret likkumu. Til tahda waldiba, kas no tautas paſchas buhs zelta, ſinnahs wahtis dſeedeht, ſirdis pazillaht un ſagahnitohs Deewa nammus luhgſchanahm atwehkt, ka atneſſihs tehwu ſemmei labklahſchanu un meeru Napoleons.

Rumenijas faſturme leekahs dands maſ apmeerinajo-tees, ſiſts Kahrlis no Zaſſi pilſehtu eedſihwotaju puffes dabujis luhgſchanas grahmata, kurrä kohp luhgts, lai ſel ſawu ſemmiti ne-atſtahj, bet wedd waldibu uſ preekſchu. Til jau tad arri to darrihs.

Schweizē ap Oberſtauffen 10. Febr. bijis ſiſpriſ pehr-kons, ſneegam frihohht.

No Helnes rakſta, ka preekſch 3 gaddem pahris Wahzu wirſneeku ar zitteem Hollandeeſchu offizereem kohpa buhdami runnajuſchi par wiffadahm waldibas buhſchannahm un ſpreedufchi, ka ne-aifeefchoht ne 3 gaddi, tad Bruhſchu kehniſch buhſchoht par keiſaru. Hollandeeſchi ſtahjuſchees tahm dahmahm prekti un faderrejufchi uſ 100 puddelehm ſchampanija, ko tas lai aiſmalſa, kas paſpehlehs. Iru effohht ta deena klahht, kur Hollandeeſcheem ja-ſpiert paſpehletas 100 puddeles.

Metahlu no Tulon pilſehtu leela nelaimi notikkufi zaur to, ka dſelzetta rattos kas pilni ar ſchauj. pulweri, ug-guns peeltizzis un wiffu rattu rindu ſaſpahrdijis; kahdi 60 zilweki pagollam un wairahkt ka ſimts eewainotu.

Italijas kehniſch Februara beigās buhſchoht uſ Rohmu eet dſihwoht; pahweſts gribboht tur tik ilgi palikt, kamehr kehniſch nahkt; deewſinn kur tad wihrs ees. Ita-

lijas krohna pringis ar fawu gaspaschu jau irx turp no-gahjis.

Uf **Hanolulu** (Sandwich fallâ) nesen nowedbuschi no-kautu walfiwî (Walfisch), kam schlehps bijis kupa ee-sprausis. Schis schlehps, kâ ismeklesuschî, peederrejis fuggim, kas us ohtru puffi no deenwisch pohla brauzis. Kad nu eewainota walfiws irx warejusî atpeldet no weenas pohla puffes us ohtru, tad no lam warr wehroht, ka patâ pohlis nemas nau tahdâ muhschigâ leddû, kâ lihds schim dohmaja, jo buhs arri leddus swabbadas starpinas bijuschas, zaur furrahm sîws ispraundusees zauri.

Londones kaufmanni nu til strahda, fataisicht ehdamas leetas, so dsicht us Parisi. Wolwichâ ween labde 2000 muzzas ar fahlitu galku, 24 bekkeri til zeyp zwibalkus.

Wina semme schinnis deenas pee fawa laika rehkinaschanas eefahl jaunu gadda tuhskoti un waldiba pawehlejusti, kâ scho swarrigu brihdi buhs swehticht ar leelem swehtkeem, kas 20 deenas laika nemsees. Kad jel rehkinums buhtu kam wehrtis, lai tad arri buhtu! S.

No eelschsemmehm.

Zelgawâ. Nesen pilsehtâ tappa weens zilweks fa-braultis un ais leelahn mohlahm drihs mirra; tapat 29. Janw. kahdam fuhrmannim sirge kua wakkâ un ar schalti skreedams falausa kamanas, isweeda zilweku un pa laimi pret zittahm fuhrmannu kamanahm atdubrahs. A.H.—n.

No **Bauskas** apgabbala 6. Febr. Lihds schim kahdi mehneschi nodsihwoti, bes ka dauds buhtu par ko fuhdsitees. Lai arri schis gads ar pehrno bagatiba neware lihdsinatees, tad tomehr, kas rohkas flehpi neturra, tas baddu jau nemist. Preeksch pahri gaddeem redsejahm weffelus barrus deedelesam, taggad til kahdu nespehneeku; toreis skoblas, kur wezzall paschi behrneem pahrikku pefuhtrija, bij tuhshas, schinni laika, pilsehtâ kâ us semmehm, wairahl behrnu ne kâ dascha skobla spehi usneht. Ne ween wezzokeem, fainnekeem un kalpeem, wairahl muhsu deenas kas pee rohkas, bet tee arri irx atsinuschî, bagati kâ nabagi. Skoblu par leelako mantu pee fawu behrnu lablahschanas. Til dascha pagasta waldischana wehl neleekahs to prohtocht, jo ta bihstahs, ka tai no fawas puffes pee skoblas zelschanas un ustureschanas arri kahds graffis buhs japeemett. Gan dseedajahm:

Lai tiklai muhs ne aylam dsean,

Lai pohla leezibas atnemm,

Tad wisseem buhs deewogan.

Tad skoblas mehs apgahdatu,

Un habrinischus audsetu.

Uf kâ gan apdseedatu wezzais Stenders taggad daschu pagastu, pagasta wezzako? Kâ lai dseedam no ta pagasta wezzala, kas reis fapilzjis un sadusmojees teiza: skobla gan labba, bet kad nebuhtu par to jamakfa. — Schorudden affal daschi pagasti fawas mahjas par dsimtu eepirka, 40—50 rubli par puhraweetu; weens pirka ar

preeku, ohtris noskumnis. Dasch dohna, par mah-jahm aismakfajis, fawas lungs buht; zits teiz, ka tad ihpafchi no semmes wehrtibas krohnam buhschoht jamakfa. Ta teel runnahs un muffinahs. Weena faldâ zerriba wehl japeeminn, kas kalpus jau fen un wehl schodeen eelighsmo, prohti, ka wiffi dabuschocht semmes. Neweens zilweks winneem tahs dohmas nespehî isrunnahs; winnu galla wahids irx un paleef, ka labs nahî ar gaidischanu. Weetahm daschi no krohna muischu un krohgu semmehm irx kahdu teefu mantojuschî, bet tee kam nekas nau tizzis, jo dsikli apklausch laimigohs, kurn un fuhdsahs. Pee mums, zil sinu, wifs eet gohdam, bet ne kâ muhsu kaiminds, N. pagasta. Tur, kâ stahsta, kam nau pehz prahta isgahjis, gribbejuschi bes kahdas leelas luhgschanas teefas istabâ sprauktees, un ja ne zittadi tad ar warru neht. Til til spehjuschi atgahdinahs, kâ ja-isturrahs. —

Schi seema jau wiffur bahaga, kâ tad pee mums bes falschanas. Debbes arween skaidra, katrâ nakti fals par 18—20 gradu, deenâ lihds 10—15, til schis nedetas widdû palikka lehnahs. Labbu seemas zekku dabujahm us trijukungu deenu un no ta laika brauz pa mallu mallahm ka skann ween, bet tik kâ pee krohga jeb zittur sirgus peetur un weenus atstahj, te zits affal sirgâ un brauz, ne pa weenam, bet pa pahri sirgu us reisi. Ta preeksch kahdas nedekas paschâ swehtâ nakti eebraufuschî kahdi tehwiiri weenâs mahjas, eejuhguschî wehl fainneeka diwus sirgus, eekrahwaschees trijâs kulbas no ta, kas flehti un aisbraufuschî ne dsirdeti, ne redseti. Zittadi schim brihscham jau newarretu fuhdsitees, wiffi spirgiti wesselt, flimmibas, kâ farfous, kas weenu un ohtru gaddu atpalkaf daudjus apgrubtinaja, irx mittejuschahs, til nakti dascham labbam meegs nenahs, jo bihstahs, meerigi gulledeems no rihta fuhri jeb flehti atrast istulschotu. J. Sch.

No **Ruldigas** sinu, ka arri tur pilsehta eefsihwotaji no labba prahta famettuschees us to, fawâ starpâ eezelt ugguns dscheseju keedribu. Ihpafcha pateiziba par scho leetu nahkâhs akzises lungam von Bienensamnt. Gan wehl pee pilnigas eeriktes dasch trubstocht, tomehr beedribas swehtiba jau taggad gaischi israhdiijusees, kur paschâ leelâ fallâ pahris ugguns grehku, Mendelsohna un Gutschmannu nanmâs, bijuschî jadsehich un kur zaur beedru puhlinu leela nelaimo no pilsehta nogreeta. Deems lai dohd fawas felmes schim eefahltam gohda darbam.

Par **Rihgas** laiwineekeem sinas israhda, ka isg. gad-dâ pa dangawu us Rihgu nahlschas 1029 laiwâs, pa leeluppi 721, pa jubru 12. — „Zeit. f. St. u. L.“ us-johlodama stahsta, ka Rihgâ schelschanas jau eefocht un wehl leelokas taifotees starp eefsihwotajeem tiklab starp zilwekeem kâ winnu mihteem funnischeem, deht tahs leetas, waj pareisi jeb ne, ka swanneem muttes tohp aispihtas. Swabbadee funki ne-eerechoht un kolschoht nabadsiau brahlischus, kam mutte aishwhta; fawus swehtirâus mihtodami arri zilweki fahchoht dâllitees 2 lehgerâs un labbi

buhtoht, kad waj muttes pinneklus wisseem liktu jeb wisseem muttes pamestu walka.

Behterburga. Amerikas weetneeks Buchanan k. us ilgaku laiku isbrauzis un gribb arri no tam redseht, ka zerriba us meera laikeem stahw deewsgan stipri. Melnabs juhtras apspreedēji Londonē gan wehl nau ihsti gallā kluschi, turreja daschas fapulzes, bet kā dšied, taggad effoht sehdeschanas us kahdu laiku turpmahl aishluschi; zerr ka Franzija famas waldibas raises islihdinajusi, warrehs arri fawu weetneeku turp wehl fuhstih. Gelsch tam wiffas walkis leekahs weenis prahtis Kreewijai taisnu peepraffischanu atwehleht. S.

No Kursemmes.

Isnemt. no Kurs. statistik. gadd. gramh.

I. Kursemmē atrohnahs eelsch muischneeku muischahm (auf den Privatgütern): 11,906 sehtas, 780 nammeki, 1461 meschafarga mahj., 1322 kalp. mahj., 1315 muischas, 930 krohgi 377.

Gelsch krohna pagasteem: 172 muischas, 41 meschalungu muischas, 618 meschafarga mahj., 13 fudmallas, 24 krohgi, 7412 sehtas, mahju semmes leelums kohpā: 260,434 deffetines, krohna muischu semmes leelums kohpā lihds 71,321 deffetines.

Tad nu buhtu kohpā krohna un muischneeku muischas: 1487 un ar tahm krohna 41 meschalungu muischahm par wiffam: „1528“ muischas un to krohna un muischneeku sehtu, meschafargu mahju, kalpu mahju un nammeku kohpā: „23,499“ mahju; to sehtu, kur semneeki dšiwowo, buhtu no schihm 23,499 mahjahm: „19,318“ par wiffam.

II. Par wiffu Kursemmi bija lihds 1869. gaddu muischneeku pagastu mahjas, kas laudihm par dšimtu pahrdohsas tais 10 aprinkōs tā:

Aprinkā.	Mahjas.	Wiss mahju sem. leel. pehs puhraweet.	Pirschanas malka.	Mahj. kas nau lihdsch. rentn. pahrdohsas.	Wig. kas nau peed. Kurssem. mestu fabrika.
Dohbeles ap.	376	49537	1968350	62	6
Bauskas „	249	30819	1005895	44	8
Tuklumes „	187	26676	637641	38	2
Talses „	87	11020	302042	20	3
Kuldigas „	8	954	27184	2	1
Wentspils „	23	2829	58800	5	—
Alisputtes „	167	17645	462260	45	9
Grohbinas „	31	3432	88250	13	—
Jaunjelg. „	76	9884	224205	5	1
Ilustes „	117	14840	361194	75	37
Kohpā .	1321	167636	5135821	309	67

Šchē augšcham minneti flaitli israhda, ka lihds Jurgeem 1869. gaddam irr Kursemmē muischneeku muischas jau 1321 mahjas ar 167636 puhraweetahm semmes par to malku no 5 milj. 135 tuhst. 821 rubleem pahrdohsas.

No teem 1321 mahju pirzeem bijuschi 309 sweschi un no scheem 67, kas nau semneeku kahrtai peeskaitami un nau fennahl bijuschi mahju gruntneeki. — Kā redsams, tad Dohbeles aprinki wisleelakais pulks, prohti 376 mahjas, Bauskas aprinki 249 mahjas, Tuklumas aprinki 187 mahj., Alisputtes apr. 167 mahj. un Ilustes apr. 117 mahjas pahrdohsas. — Wismahahl irr Kuldigas aprinki, prohti 8 mahjas ween pahrdohsas. Zaurim rehlinahs tappa par puhraweetas semmes 30 rubl. 63 kap. aismalkati.

Ta malka pehz scheem 10 aprinkeem irr aprehinata par katru puhraweetas semmes tā:

Dohbeles aprinki irr malk. par puhraweet.	39 rubl. 73 kap.
Bauskas „	32 „ 64 „
Tuklumes „	23 „ 90 „
Talses „	27 „ 40 „
Kuldigas „	28 „ 50 „
Wentspils „	20 „ 78 „
Alisputtes „	26 „ 20 „
Grohbinas „	25 „ 71 „
Jaunjelgaw. „	22 „ 68 „
Ilustes „	24 „ 34 „

Tad nu augšcham minneti zipperi israhda, ka Dohbeles aprinki irr wisdahrgaki, prohti par puhraweetu gandrīh 40 rubl. malkati un Wentspils aprinki wislohtaki mahju semme pahrdohsa, prohti puhraweeta tur 20 rubl. 78 kap. til malka. Tas widdus mehrs bijis Alisputtes, Grohbinas, Ilustes un Tuklumes aprinkōs, prohti no 26 lihds 23 rubl. par puhraweetu. E. F. S.

Saldana atraitnes dwihnischi.

Wahzu awisēs „Dahem“ schis notikkums lassams.

Reisneeze no Dresenes us Behnijas pussi reisodama brauz ar maschini pa eisenbahni us sawahm mahjahm. Schini pusgaddā pa Wahzsemmi reisojoh, wiffas weetas mas ko zitta warr dširdeht, kā ween karra sinas, karra waimanas un brihscheem prezas sinas par laimigu uswarrescham. Reisneeze wiffu to dširdedama pahrdohmaja pee sewis, jif brihnischli tas ihstais Karrotajs, Kungs irr wiina wahrs, ka spehla Wahzeeschi pret cenaidneekem zihnijahs, redsamā wihse Wahzsemmes leetu aishstahw. Pee kahdas stanzijas reisneeze waggonā eekahp dama, te atrohn wezzigu seewischi, prastā bet tihra uswalkā fehsham, kas us abejahm rohlahm diwi masus behninas lohloja. Tā rahdijahs, ka dwihnischi irr, kas nesen dšimmusch. Behnini gaušchi brehza un raudaja, itin kā schi pasaulē teem kaut ko buhtu atnehmusi, ko ne weens newarr atdoht. Tēpat waggoni raddahs palihdsigas rohkas, kas to weenu behninau kluffinaja, kamehr wezmahte ohtro ar peenu dširdinaja. Bij noprotams ka wezmahtei wehl tahsch zelsch preeschā. — Bet kas jelle scho wezzeni ar teem diwi masneem tahdā dšestrā laikā isdšinnis,

pa pasantli braufaleht? Dà dasch labs dohmaja. Bet redsi, nekäs zits, kà karsch arri schohs masinohs, nemeera pasaulè bij isskühmäs. Wezmachte tablu us Behmijas rohbeschahm pee sawas meitas kas ar freetnu darba wihru laulibä dschwwoja, masä dschwwofliti peemitta, winna sawu deentfchku maissi ar waigu sweedreem bij pelnijusees un preezajusees kad zerribas us jauneem eedshwotajeem raddahs, ko gaidiht gaidija. Dè iszehläh karsch, un snotam bij jäschkirsrahs no feewinas un mahtes, un jadohdahs pee sawa farroga.

Tabda schkirfchanahs irr grubta, waj pilli, waj tufschineela buhdinä! Wihrs prohjam eedams sawu feewinu bij drohfschinajis: „Meraudi, nebaidees welte! Waj tad es weenigs, kas karrä eet? Tur simttuhkstofchi eet, un kad meers derrehts, simttuhkstofchi pahnahf mahjä!“ Bet feewina un mahte nebij eepreezinajamas. Mahte schelohjäh: „Kad tewi eewainohs, tad tu eenaidneeku semmè bes lohpeja gullest; kas tewi tur lohps, kas par tewi gahdahs?“ Bet feewina affaras flauzidama bij fazzijusi: „Wihrin, ja gaddahs kà, kà mahte fakka, tad laid sinu us mahjahm, fur tu effi, es nahfchu tewi apkohpt.“

Wihrs aigahja un no farra laula daudstrei rakstus us mahjahm laida, mahiti un feewinu eepreezinadams. Bet kad affinaina kauschanahs pee Sedana bij pahrgahjusi, tad sinu peetruhku. Beidsoht walidiba feewina sinno, ka winnas wihrs pahrschauts, lasaretè gull.

Mahte waimana un rand, nahburgu feewinas fanahf, palihdi gauftes un raudahf; bet feewina bij isgahjusi pa durwihm ahreä. Mahte eepreffahs: „Kur Lawihse palikufi? Lai Deews scheloh, kad winnai kaut kas nebuhtu notizzis!“ — Par brihtinu Lawihse eenaht istabä, labbas drehbës sagehrbusees ar willainu dekki apseggufes, un masa zella sohmina us rohkas. „Kas ta' tas! Us kurren tu taipees?“ kà mahte un draudfenes eesauzahs. Seewina atbild: „Geschu tuhlin pee walidibas, isklauschinaschu, pa kurren zellu jabrauz; man ja-eet sawu wihru kohpt.“

„Waj jelle tew apdohms! zil tahl tew paschai sawa stundina gaidama?“ ta mahte atrunna. Arri walidiba gribbeja, lai ta mahjä paleel, isstahstidama ka tur lasaretè effoht dakteri un lohpeji, kas flimneekus ahreste un kohpi; bet Lawihse pastahweja us sawu gribbeschanu, fazzidama: „Es newaru mahjä palikt, man ja-eet sawu wihru kohpt, to es winnam apsohlijusi; mahjä palikdama sawu sirdi newarru apmeerinahf. Al, to neweens zilwels nesinna, kà winsch kohpjams; es ween to sinu; man par winnu jagahda.“

Seewina pussi no sawa krahjumina lihdi nendama, obtru pussi mahitei astahdama islaidahs garrä zellä, patti nesinnadama waj ar to masuminu naudas, zella gallu sneegs. Deews un labbi zilweli winnai palihdseja, kamehr lasaretè atfneedsa, fur tohs karrawihrus, kas pee Sedanas eewainoti, apkohpa. Bet winnas atnahfchana bij par wehlu. Winnas laulahts draugs zeetälä un dsch-

lakä gultinä bij guldinahs, ne kà feewinas rohfa to apkohpt un guldinahf gribbejusi. Wiasch dschträ kappä gulleja, un tee kas apfahrt winnu bijufchi, feewina stahstija, zil drohfschredigs un pastahwigs winsch bijis, neween kauschanas laulä, bet arri sawä fahpju gultinä, kamehr ar pehdeju dwafchas wilkschanu sawu garru Deewa rohkä atwehlejä.

Schi sinna feewinas sirdi fahpigi fatreeza. Winnas weeniga wehleschanahs bij: kaut jelle warretu pee sawa wihra, kappä eegultees un tur lihdi angfchamzelschanas rihtam meerigi duffeht. Bet nu wajadseja bes laweschanas us mahjahm steigtees, pirms winnas gaidama stundina tai zellä usnahf.

Winna pee wihra kappä Deewa pecluhgusi, steidsin steidsahs atpakkat, bet tablahf nekä lihdi Stuttgartai newarreja sneegt. Te winnas stunda atnahza un winna dsendinaja diwi behrninus, tohs paschus, ko wezmachte waggoni lohpa. Bet kurra mahitei nefaproht, zil grubti winnai bijis fweeschumä, fur ne weena passhstama nau, un tomehr bes lohpeja buht, turklahf ar tufschahm rohlahm. Bet tahdös grubtös laikös, kahdi taggad Wahzsemme, dauds firdis ar lihdi zeefigu mihlestibu atwerrahs us tuwakajeem. Tur katrä weetä dauds dauds palihga wajag, un dauds, dauds palihdfigu rohku irr, kas dohd zil warr, un palihdi zil ween spehj; jo: „Deewa alkai irr dauds uhdentinä!“ Arri jaunajai behrnu mahitei fweeschumä, palihga netruhka.

Bagata gaspascha Stuttgartä fcho nabadsiti no Pruhfijas, par emmu peenehma. Un kad tohs diwi behrninus bes mahtes kruhtim ar peenu warreja dsirdinahf, tad bagata gaspascha wezmahitei zella nau du fuhitja, lai tohs behrninus no Stuttgarta us mahjahm pahrwedd.

Dà wezmachte saweem zella beedreem waggoni, raudadama par sawu aismiggufchu meitas wihru, sawu krusku un behdas, un par to ka behrninu mahite labbu weetu pee bagatas gaspaschas atraddusi, preezadamees stahstija. Wissi zella beedri waggoni bij sirdi kustinati, wezmahitei un bahrenischeem par labbu, sawu dahwaninu peemetta.

Zehschu behrninu mahite Stuttgartä palikdama, par aismiggufchu laulatu draugu, un par maseem behrnineem, kas no winnas tahlumä schkirti, daschu affarinu noslauzih; tomehr ta eepreezinasees Deewa klastbuhfchanu un palihgu ihstena laikä apdohmadama, ka jo smaggahs tas krusk, kas nessams, jo tuwahf Deews ar sawu palihgu.

L. v. d. l.

Wissu leelakais allus bruhjis pasaulè.

Allus bruhweschana kusemmè irr jau sen passhstama, wezza skunste; jo wezzös paganu laikös, ka wehsture lassam, muhsu weztehru „meestian“ (faldu allu) bruhweja un dschres labpraht dschra. Sinnams ta skunste allu no eesalla un appineem bruhweht, buhs gan laikam jaunaku laiku darbs. — Wahzsemme effoht Gambrianus, Bra-

bantas leelakungs, ištahs allus bruhwefchanas atraddejs. Bairreeschi, Bahzu Bairejas kehnina walsti, irr jaunakōs laikōs tee ištenee allus bruhweri, jo tee to tā nofaltu stipro „bairihti,“ ko arri Kursemneeks labpraht dšerr, bruhwe. — Arri Angleefchi, Londonē, allus bruhwefchanu prausinaja tā ka Londones allus bruhwerus par „allus kehnineem“ gohdaja. Bet nu it pehdigōs laikōs Bahz-semneeki atkal Angleefcheem sohlus garram aisspehrufchi. — Tā effoht tas wifaleelakais bruhsis pašaulē taggad tas Drehera bruhfīs Schwelakā, pee Wihnes pilfehta, Austrija. — Šchi milsu bruhšcha ehlu eerikte eenem-moht 24 tublft. affis femmes. Tais warren leelōs allus pagrabōs, kas wiffi welweti, stahwoht lihdi 4400 muzzas gattawa allus. Katra muzzā warroht 50 lihdi 200 spannu faleet. — Preefch scheem loeleem pagrabbeem wai-jagoht 800 tublft. zentnerus leddus peewest seemā. — Wiffu darbu ſchi leelā allus bruhfi pastrahdajohht ar mašchi-nehm (prohti ar twaitu un uhdens spehtu). — Dšelles-zeffi wiffam fabrikim jawi tekloht. — Tamni 1866. gaddā effoht ištveddufchi 680.990 ſkanni ſchi Drehera f. allus pahrdohfchanai. — Bet klau! kas Drehera f. par gaddu ween krohnim nodohfchanas jamakfa! — t milj. 250 tublft. gulſchu. E fur bruhfīs un e fur kuffefchanahs ſchahdā leelā allus fabriki, fur ſimteen jilweku raujahs gar allu ween tā rentneeka laudis ſeena laikā plaſchā laukā.

Tē no bruhſcheem un allus runnajoht newariu pamest kaſdu wahrdinu no ſawas puſſes nepeelizis. — Warr gan preegates, ka Kursemnē irr tōs tumſchakōs kaltōs brand-wihna dšerſchana mittejuſees. — Wohl preefch 10 gaddeem, kad lautini mahjās dšibres turreja, redſeja wairahl ap-ſturbuſchus lautinus ſwalſtamees, ka ſchi laikā deenās; bet neba lautineem weencem paſcheem taš gohdōs, ka tee labbaki palikluſchi un brandwihna bruhki atmettuſchi, tā ne! bet brandwihns wianus atmettis, dahrgahs tapdams. — Gohdōs reds, ka namina tehws brandwihnu weefceem ar mehru idalla un krohgōs, kas nau amatneeks no dšerſchanas, juſtinent taſ faranjahs wairahl no dšer-ſchanas, kad tam taggad par prohweſ brandwihna puſ-ſtohpū 24 jeb wairahl kap. jaſkaita. — Pee jo gluddeem, galwu jo pazehluſcheem lautineem nu atkal ugahjuſi ta „buddlees allu,“ wiſwairahl „bairiſcha allus“ dšerſchanas mohde.

Kas taggad wairs reds krohgōs allu kannās jeb ſtohpōs dšerram. — tiſklai katris krohgā kaſju par ſchenka ištahas ſleegfni pahrfpehris: „Dohdeet puddeli allus!“ ſmalakās dšehrejs: „Luhgtu puddeli allus!“ — eſauzahs. — Sinnams gan, ka allus dšerſchanu warr abtraſti eeredſeht, neka brandwihna, jo allū taſ laudis prahtu un gohdū tā nepadſers, ka ſihwo dšerdami; bet. — ir tad gribbotu katram uſ jaunū gaddu auſis eefſchulſteht: „Dšerrat allu ar prahtu un mehru!“ Wiſs pardaudi bruhkēhts, warr kaunumu atneſt! — Diwkahtigōs ſlittums no allus dšerſchanas zeſkās, prohti: Maſkam paleek leels

rohōs! Tu apoſohdſ ſawejuſ! Ar to naidu, ko tu allū padſerr, warretu ſewi un ſawejuſ labbaki apgahdaht, ir truhkuma zeetejam graffi paſneegt un, ohtrais ſlittums buhtu ſchis: Tu paleek „allus muſcha“ un „dšehrejs“ un dšehreja wahrdū neſt irr neſauka un reebiga leeta. Tadeht fargees par „allus muſchu“ palikt! Dšerr allu ar ſahtu un gudru ſinnu! „Allus dšeeſmā“ jau ſkann tā:

Gan preeku juht, taſ allu baud’,

Kā mihtu lihgawinu glaud’;

Bet gahrdu allutin’ —

Lai dšerr ar gudru ſinn’!! — E. F. S.

Tam 19tam Februram!

Pee beeſas gairmiras eefſch maſa grauſta,
Uſ zeetu beſki guſt ſiems ſemmineeks;
Leels wezzums wianu ſaulus taggad rauſta,
Tam azzis tumſchas, gihmis balis tā ſueegs;
Uſ nahwes ſinna tam teel prahtā ſprauſta,
Tam jamirē irr, taſ to gan wairahl leegs;
Taſ ſtumjiba tam ſedi gauſchi mohza,
Un prahtu wehl uſ dšihwes dohmahm lohza.

Dehls wezakais irr weeglis it tā ſpalwa,
Wiaſch nebehdā par tehwa mantibahm,
Taſ leekōs preefōs dšihwo, plihite, balwa —
Un padewees taſ irr negantibahm,
Zaur wianu deewōgan zeeta tehwa galwa,
Tehws behdajahs par ta neleetibahm;
Uſ wai! un ſirmgalwin buhs behdās beigtees,
Pat mirſtoht neſpehi wiaſch ar dehtu ſweiktees.

Un buhdinā iſ gamiſchi apſpawidā,
It kuaſchi eefſtreen eefſchā wehſimeeks:
„Parangait nu, ſcheit ſinna atraidita!
„Dehs brihwi! Par mums kungs nau wehrdſimeeks!“ —
„Uſ preeka wehſis, taſ nu reiſ ſagaidita!“
Tā iſſauz wehl taſ firmais ſemmineeks;
Taſ rangahs aplabrt un tam paleek ſchehtu
Par ſawu pohtā pakittuſchu dehtu.

Dehls tehwa weenigais nu zeſkās lehnū:
„Uſ tehws, tā zitadi man nu ap praht’!
„Eſ juhtōhs taggad ſew’ par jilweſ’ behtu —
„Nu ſinnu jilwejidu gohdinaht!
„Eſ brihws! taſ man gan leegtu ſcho paehnu,
„Waj wehl taſ gribbetu man ſpawidinaht?
„Uſ tehws, jel ſwehti man wehl mirſtoht —
„Wohl redſt preeka affaras man birſtoht!“

Un ſwehtidams leek ſemneeks ſawu rohku
Uſ ſawa dehta galwu ſpehzi,
Wiaſch kuſtāhs, rumu wehl — lai gan pilns mohku:
„Man dehts wairs neſtaigahs wiſ grehzi;
„Lohb’ man’, nu meerigō galwu eſ nolohku, —
„Irr peepildihts! eſ ſchirrohōs preezigi!
„Lai ſlawehis Deems no tautas tohp aiſweenu,
„Kas man wehl likka wehſiſchwoht ſcho deenu!“
„Lai ougſti mahjo Keiſars ſawū trohni!
„Lai diſhwo mihtu ſchehligōs Semmes tehws!
„Taſ Wianu darbs! To puſchkoſim ar krohni,
„Tam pihtim gohdā wainadſinnu mehſ;

„Winfch gahdajis, ka Latweefchi ar johni
 „Panah! to brikweftibu it pateef?
 „Lai dshwo Keifars ilgi angita laime!
 „Lai dshwo Keifars!“ fauz ta Latwju faime.
 Wihts no C. H. Bertram.

Selta Wisdeggunim.

Gaddijahs man us Wentepilles pufsi staigabt. Nakti nomaldijohs no zella. Un turklaht bij tif tumfch ka zittureis Egipte. — Usaldijohs us fawadu weetu, zit lahju fperr, tif jakriht. Tausu ar rohfahm. Atrohnu frustus, dohmaju: Tif jau te wairahf nefas zits nebuhs ka kappi, dohmaju: fo man te bihtees? Lai bihtahs wezmahfte pee krahszauruma tuppédama. Nomettohs zeffos un nofkaitiju „Tehwa reisi“ us ta Deewam fwehtita semmes stubrifcha, fonehmis jaunus fpehtus dauftijohs us preefchu. Gabbalu pagahjis eerangu ugguni fpihdam, dohmaju: Kur ugguns tur arri buhs laudis, pohfchu prohm. Atrohnu mahjas. Bet pa iftabu man leekahs fawads trohkfais, it ka kad dshwes dsertu. Sanehmis duhfchu breenu eefchä. Wis eef jukku juklahm. Un tif lehti newarru isprast: waj te irr kahsas, jeb frustibas waj behres. Schee wiffi manni ar fihwahm azzihm uslubfo. Batlabban arri eerangu lihki netakhtu no krahs fahrta gullam. Ku nomanniju ka te behres dser. Waizaju pehz fainneeka, kas arri driht raddahs. Pademis labwakkaru, luhdsu pehz naktis mahjas, arri apfohla. Bedd manni fawä kambari un luhds lai peefehdoht. Saimneeze manni pamannijfi, apgahda wakkarinas. Koleef preefchä fehawetu zuhlas galwu, un tshuppu raufchu, un ohfola kannu ar allu, un luhds lai meelojotees. Dfinnu fo maifs nefis, jo isbriddufcham brangi lihda. Runnajahm ar fainneeku par fcho un par to. Winfch man stahfija par fawahm behrehm. Es atkal tam par fawa zella gruhfibahm.

Ta runnadams it brangi wifapfahrt luhfojohs, jo gribbeju ar fchi gabbala behrehm eepafihtees. Bet fo redseju? Lihkim bij ehdeens un dheereens pahy pahrim apfahrt lirts, fur katriis behrineels pa kahrtai gahja ehst. Musfikanti fpehle, puifchi danzo „plattofchehni“ zitti rauj pa trim kahrtes un fahl jau par bleffehm dohtees, zitti peedsehrufchi gar semmi wahrtahs, negohdigus wahrdus isgruhfdami. Meitas atkal dseedaja daschas tantu dseefmas. No kurrahm zittas atminnohs ka fchodeen:

Retreezeet man galwinu
 Seenmalli gullifcham
 Treezeet zittu wakkarimu
 Kad gullefchu kalnina.

Ta tas wifs gahja jukku juklahm, bes kam weenu Deewa waheda gallinu buhtu dferdejis. Es newarredams zeest fazziju: Kapehz laujeet par behrehm un pee fchi fwehta darba faweem laudihm ta trakfoht. Saimneeks atbild: Tas nomirruschais irr mannas fainneejes tehws. Un mirdamas fazzija: lai par fchi behrehm neleekohf nekam truhft un turklaht luftigi dshwojohf, tapehz to arri ne-

gribbu aifleeht. Dohmaju: Tif jau juhs tabdi tumfibas behrni un ffohlas gajimu nepafihsteet. Te atkal fainneeze ar fawadu maltiti klahf. Katram gaita zifzimu rohkä lirkdama fakka: ehdeet to us manna tehwa behrehm, fchi wehl fakka: ta pee mums tahda ffohla, ikreis us behrehm teel gailis kauts. Lai pastara deena fur wiffi ar gaiseem jahs zittam nebuhtu ka nabagam pulka jarahdahs. Es fazziju: Ta tif irr tahda mahnu tizziba un nau nekahda ffohla. Bet nomanniju ka tas nebij pa prahtam.

Ais wiffa naktis trohkfchna arri atnahza tas laifs, fur lihki wajadseja us kappeem weft. Gekam fahrts bij aif-taifhts naudu likka klahf lai nomirruschais arri winna pasaulä truhkumu nezeestu. Dohmaju: Al! juhs ehnu grabsttaji! Un gribbeju tuhlin aifseet. Bet fchee luhdsä lai einohf us kappeem lihds jo ne winneem ne-effohf neweens tabs grammatneeks. Te bij atkal fo pabrihntees, fur fchais laifos wehl tahdu atrohдах kas grammatu neproht. Newarreju nefa darriht, brauzu lihdsä, waj tad lihki turrehs neraktu. Tif fo us kappeem nobrauzahm, muhs atkal fagaidija ar daschahm tantu dseefmahm, prohti ta:

Skappu mahfte, kappu mahfte
 Utdohd kappu aifsehdfinu
 Lai eeweddu bahlefinu
 Mohfchano pulkina.

Kad lihki bijahm aprakfufchi un fchee daschus mahnu isdarriufchi, pluhda atkal dferfchana wakka, turpat us fwehtitas meetas. Un kad tohs traukus bij isdsehrufchi, tad gar kahdu lohku fahitta par fihmi ka wiffahm behdahm wajag beigtees. Tad ta bija behres un tad ta bij behrineeki! Lai Deews irr fehchligs! Waj ta gan parahdeet tam aifgahjufcham to pehdigo mihlefitibu? Waj ta gan mahztees apdohmahf fawu mirfchanas fundinu? Es fakku, af ne! us tahdu wihfi tas newar notitt. Bet lai Deews dohd ka reis mohstahs us labbaku un gohdigaku dshwofchanu. To wehle no wiffas firds

Wisgribba brahla dehts Nafchfis.

Breefch Sallaspile latw. mehmfurlu ffohlu kappu eemalfati:

no Subbates draufdes	5 rubl. 25 kop.
„Aorikfes dr. (obtra dahwana)	5 „ — „
„Dohbeles latw. dr. (trefcha dahwana)	5 „ — „

pawiffam 15 rubl. 25 kop.

Mahzitaje M. Schulz,
 mehmfurlu ffohlas direktors no Kursemues
 ruffes.

Atbildas.

J. S.....d. J. Waj dabujahf grammatu ar wiffi? Ja wakkaros Jums un D... brikwifch atkriht, tad newaifmirsteet arri muhs. Wesseleem un flinneekem labbas deenas!

R. W.....L. R. Pirmais peefufhtijums nahka pehz kahda laizina, bet dabrdainus pamettifim labbahf nepluhfatus, dohmajam, lai darra fchinni lesta, la gribb.

G. J. S. Dauds waldeens! Bet to weenu rasku, deht atmettama-jahm weetrabim tai un tai grammatä gribbu pameft newaifmirtu, jo jabht-fahs, ka daschi eefch tam redsetu wiffas grammatas aifstifchamu. Bet ka leezibu no pafchäs tantu widdus peefufhtifchu to rasku teem, kas to darbu rohkä nehmfufchi.
 Latw. aw. apgahd.

Labbibas un pretschu tirgus Jelgawā, 16. Februar, Rihgā, 13. Februar un Leepajā, 2. Janwar 1871. gaddā.

Makfaja var:		Jelgawā.	Rihgā.	Leepajā.
1/2	Fschetw. (1 pūbru) rudšu	2 r. 25 f.	2 r. 80 f.	2 r. 60 f.
1/3	" (1 ") kweefschu	3 " 75 "	4 " 50 "	3 " 80 "
1/3	" (1 ") meefschu	2 " 10 "	2 " 50 "	2 " 30 "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 20 "	1 " 60 "	1 " 30 "
1/3	" (1 ") širau	2 " 50 "	4 " — "	3 " — "
1/3	" (1 ") riviņu rudšu miltu	2 " 20 "	2 " 35 "	2 " 50 "
1/3	" (1 ") bihdectu	3 " 50 "	4 " — "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") kweefschu miltu	4 " — "	5 " — "	4 " 50 "
1/3	" (1 ") meefschu purrainu	2 " 75 "	3 " 25 "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") taroffeki	— " 70 "	— " — "	— " 80 "

Makfaja var:		Jelgawā.	Rihgā.	Leepajā.
10	pudu (1 birkawu) feena	2 r. 50 f.	4 r. — f.	2 r. 50 f.
1/2	" (20 mahrz.) fweeita	5 " — "	5 " — "	5 " — "
1/2	" (20 ") dšefes	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabaka	1 " 40 "	1 " 35 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") šķēlītu apstau	3 " — "	— " — "	— " — "
1/2	" (20 ") krobna linnu	3 " — "	2 " 50 "	2 " — "
1/2	" (20 ") bracka	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	muzzu linnu feblu	9 " — "	9 " 25 "	8 " — "
1	šķū	12 " 15 "	14 " — "	13 " — "
10	pudu šarkanaš fabls	6 " 75 "	6 " 25 "	— " — "
10	" baltas rūpjas fabls	6 " 60 "	6 " — "	5 " 70 "
10	" smalkas fabls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "

Latw. Awišču apgabdatas: J. W. Safranowicz.

Sluddinašchanaš.

No krobna Pentulles pagasta teefas zaur šcho teef wišši tee, kam labdas tašnas parabdu pē-praššichanaš pē tabš mantas tabš nomtrufchāš, pē Pentulles pagasta pēderrigās **Greete Rosenwald** buhtu, jeb no kam šchai labdi parabdi nalkšoš, toby ušajzinati, **šchetru nedetu** laiti, kuršch var to wainigo iškēgchanaš tecmitu nolikt, pē šchis pagasta teefas mēldeceš, jo fezbaki neweens wairs neitš klaušibš un ar teem parahdneekem vežš iškumeem tavs darrihtš. 3
Pentullš, 6. Februar 1871.
(Nr. 15.) Teef. pēsehd.: J. Feldmann †††
(S. W.) Šchetru.: Joh. Krafft.

Sluddinašchanaš.

No Grobbines pilšehtas kemmerejš wiššiem toby sinamš darrihtš, ka preefch iškoblichanaš tabš pahri par 30 pūbraveem leelas tešjeenes pilšehta mešcha farga grunš, beš ka buhtu mešcha fargachana ja-ušņemmahš, uš 12 gaddem ween paffal obrta no 23. April 1871 reškinoh, torģis uš **25. Februar** un peretorgis uš **1. Merz**, preefch pūdeenas wulstien 12. noliktš, tadeht tee, kas pē šchis iškoblichanaš grībš dalību neimt, zaur šcho toby ušajzinati, vežš tabu šchē eekšattamam noteišchanaš pē šchis pilšehtas kemmerejš amahkt un fawu salagu nolikt, jeb fawu šoblichanaš vežš iškumeem idarriht. 2
Grobbines pilšeht. kemmerejš, 31. Dezember 1870.
(Nr. 89.)

10 rubl. pateizibas makfas

dabuh tas, kas par tahm tanni nakti no 8. uš 9. Februar šch. g. tam Salkasmuščas Leel-Dunze mahjš dškwodamam kaljam **Klaw Sahle** zaur eekušchanoš no kšehtes iškagru mantibu Salkasmuščas pagasta teefal škadru pērabdišchanaš warr doht, ka: 4 šchubas, 2 wibrifschu wattereti manteli, 3 wibrifschu šwabrti, 4 pūšwodmalas šndrakti, 4 šewifschu manteli, 14 obšlektes ruštaina pūšwodmalla, 8 šibdes un 8 wilšani laktati, daščadas gultu drabnas un wešcha, 29 pahri žindu, 33 mahrzinas willana, 19 mahrz. linnu un 20 mahrz. palkulu dšhjas, wairabš gabali zubtas galkas un wehl daudš žittas leetas. **Draudēhts teef**, lai labdas leetas beš škadras pērabdišchanaš kam pēderr. — **neweens nepirk!** 2
Salkasmuščā, 10. Februar 1871.

Saweem zeenšameem andeles draugeem darram zaur šcho sinnamu, ka pēbrnāš gaddā muhšu miškais tehws nomitra un no **pirma Janwar 1871** mehš to andeli weddam **uš muhšu pašu reštinumu**, tandeht pahri muhšu bohtšdurwibni neštahw wairs ta wezza bohtš šchilte **„Otto Günther un dehtš“**, bet jauna šchille ar wirkrastu:

Carl Günther.

Sinnamš ka preefch fawu bohti taggad arri **januās un labbas prezēs** ešfam eegabdujšchī, wiššadas it teizamas šortes **wihra, runn, arrat, bischop** (3 butteles va 1 rubl) u. t. j. vr. un ir to **eebranzamū wectu**, kad nu šchibdu jubrmanušem nēmal wairs newehlejom pē mums eebraukt, taggad daudš labbaki ešfam eerikrejšchī. Tavežš muhšu zeen. andeles draugi zaur šcho teef ušlabgti ar tabdu pašu ušizibū ka pē muhšu nel. tehwa arri **pē mums prezēs** eepiekt un pahrdoh, jo šohlamees par to wišlehtatu tirgu pahrdoh un par wiššadu labbibu un žittu lauzineku prezzi to wišbahrgatu tirgu makahkt. Teefcham buhš ar meeru, kas buhš pūzjis waj pahrdewis pē. 2

Jelgawā, **Carl Günther**,
Janw. mehņ. 1871. leelajā eelā pēt latw. bašņizās.

Dobbeles awrtaki, Wilzes muišchā irr no mahšofeem Jurģeem wenas **labbas mahjas**, no 140 pūbraveetu leeluma, ar labbām upes pšwabh un mešcha gabalu, dabunamas pirkš. Jamelbahš Wilģe pē. 2
Muščaswaldišchanaš.

Žeņņigeem pūzjeem eš zaur šcho sinnoju: ka es no 7. šcha Februar mehnešcha manā **ķungu apģehrba magaiņne** arriđjan wiššuwifšadus **dahmes mehtelus** (Paletois) par lehtaku mafšu uš leģeri turēđķu. Eš tohš pašchus, ka arri fawu leelu leģeri ķungu apģehrba wišlabbaki uš teitdamš, wehl pēemintu: ka wiššas apštelēšchanaš uš labbako jo abtri tavs idarrihtas. 2

W. Koken,
Rihgā, kaku un leelas šmuifschu eelas šubri Nr. 56, Karpowa namā.

Adferes dšints muišchā pē Kandawas warr dabuh **mahjas** pirkš ar lehtahm eemakfāschanaš un atmakfāschanaš. 3

Weens jannektis ar labbām šoblos ušrabdišchanaš toby par **mahžekli eekš apteeka** meklehtš un warr tandeht pēteitees Jelgawā pašies eelā pē apteekera 3
C. S. Schmidt.

Weens leelš krogš uš labbu leelžeku, no Jurģeem 1871 uš 11 gaddem uš renti dabujams. Klahrtaku fawu Jelgawā, wezš - eelā Nr. 4, pē. 1

Contius.

Weenu krogu, Jelgawas tuwunā, warr no Jurģeem 1871 uš pakti dabuhkt. Klahrtaku Jelgawā, pils eelā Lindes gaštuhši, pē **W. Rediš.** 1

Kreewu wallodas ahbeze, pēžš kurras eekšch diwabū deenahū iškarris, kas va latwiškt pēht laššikt, warr Kreewu rabtu laššikt eemahžitees. makfa 10 kav. un irr dabujama Rihgā pē Hādera ķunga, dohma gaņģi, Jelgawā pē Šolģel ķunga, leelajā eelā pašcha namā eewretim šakla Stolzera bohdei, Ruldigā Žimmermana ķunga grahmatu bohdei, Leepajā Žimmermana ķunga grahmatu bohdei. 1

Pē **J. W. Steffenhagen un dehta** Jelgawā warr dabuhkt šcho grahmatu:

Septini Gawemū špreddiki pahri Beštittaja septia pēhdigeem wahrdem. Latweešcheem par labbu no mahž wallodas pahrtulkoti. 2
Makfa 25 kav.

No žensures aiwehlehts. Rihgā, 15. Februar 1871.

Druklahtš pē J. W. Steffenhagen un dehta.

(Eš klahrt pēlškums: Bašņizās un šchoblas sinnaš.)

Basnizas un skohlas siinas.

Weens kungs, weena tizziba, weena trisiba.

Nahditajs: Siinas. Naktis tumšiba subd lehni re. Latweeschu fahšas Luagšy-Kursemme. Tas, kas wehru subta, tas arri siinads fuggi wad-dibt. Dietrušchu schiršchanahs.

Siinas.

Pee **Rihgas** bajnizas teefas ſchogad ſawu ekſameni Deewa wahredes taiſſijs — atwaſſa no wehra leekomas gimmenes, tas dehla, dehla, dehls ta pirma Widſemmes generalſuperdenta, kas 1643. gadda mirra, S. Samſon v. Himmelſtirna.

Behruawas aprinki 3. Janwar eewedda prahweſta k. kiefpehles mahzitaju Sahras draudse to zitlahrtigu mahzitaja palihgu Braſche.

No **Widſemmes** rakſta, ka 28. Nowember 1870 no mirris Schaujas draudses mahzitajs A. Mützel tai wezumä no 62 gaddeem, pehz tam, kad winsch 33 gaddus uſtizzigi wihna kalnä ſtrahdajis.

— Arri rakſta no Dezember mehn. galla, ka Widſemmes Jggannu dalkä wehl 4 Luttera mahzitaju weetas eſſoht bijuſchas walkä.

Rihgas pilſehtä irr wehn, 1870. gaddä, tannis Luttera draudses, prohti:

	dsimm.	mirruſchi	laul. pah.	eeſwehrit.	deewagalb.
I. Zehlaba baſn.	248	165	65	137	1903
II. Jggannu "	40	23	14	4	946
III. Behtera "	324	122	73	189	3406
IV. Jahna "	554	705	156	194	7516
V. Jeſus "	499	99	126	214	6093
VI. Angleeſch. "	9	7	1	—	98

Diakoniu nammu, kur ſlimmu kohpejas tohp uſ ſcho amatu ſataiſitas irr Wahſſemme par wiſſam 40 ar wairahk kã 2100 ſchehlſirdigahm mahſahm (ſlimmu kohpejahm), kas uſ kahdahm 600 daſchadahm weetahm ſawu mihleſibas un ſchehlſirdigu Samaritera darbu, ſlimneelus kohpdamas, ſtrahda.

No **Seemel-Amerikas** ſinno ſchabdas leetas paher kriſtigahm baſnizahm un ſkohlas buhſchannu. Schikago pilſehtä wehn eſſoht wairahk kã 20 baſnizas uſbuhwetäs.

Milwaueh pilſehtam, kam 80 lihds 90.000 eedſihwotaji, eſſoht jau 50 baſnizas un 4 akminu wehl buhwejoht; bet ir tad peeteekoht wehl uſ eelahm preezas mahzibas ſluddinahrt. — Arri japeeminn, ka **Milwaueh** pilſehtä kahdä baſnizä eſſoht ſeeweets par mahzitaju, kas blaura ſpreddiku teizeja. — Bet ko tas palihds, ka ſee-

wiſchki pahri kahpj par to teem no Deewa liktu ſchoggu! Rai labbahk glabba behruus, adda ſekks, wahra putru un zepj labbu maiſi. — Tas buhs gudraki! — No tam tas arri zekahs, ka ſeewiſchki gribb wihreeſchu amatä greibt, kad turpat Schikagos pilſehtä, uſ 200 tuhſt. eedſihwotajem gaddä bijuſchas 304 laulibas atſchirſchanahs. Debä nu! — Seewa negribb ſeewa palikt, bet wihra uhjas walkahrt, tadeht tahds nemeers laulibas un tahds pulks atſchirſchanahs.

Paher ſkohlas buhſchannu no **Seemel-Amerikas** ſtahta, ka tur lohti brangi eiſoht uſ preeſchu. Skohla pehz ſkohlas pagastos zeſſotees; jo waldischana uſ to ſipri palihdsoht un raugoht.

Amerikä eſſoht pagasta ſkohlas nammi augſti un lepni kã leekungu pilles, un daudj to galſinu tais leelas iſtabäs pee kurra katra pa 2 ſkohleni tik fehiſoht. — ſkohlotajem eſſoht luſte un ſpehks ſawäs ſkohlas ar pilnu meeſas ſpehku ſtrahdaht; jo tee pelnoht leelas lohnes, ka warroht beſ maiſes ruhpina ſawu darbu katra laikä ſtrahdaht.

E. F. S.

„Naktis tumšiba subd lehni, No dſillahm eelejahm!“

Buhš gan jau kahdi 30 gaddi kluffä, tumſchä muhſchiba kã ſtrautiniſch aiſtezejejniſchi, kamehr eefahku biſchki paſauli paſiht un zit nezil behrna prahtä ſcho jeb to, ko redſejis jeb dſirdejis nojehgt, ar newainigu, ſklaidru, beſwiltigu behrna prahtu apfert, un tã patš ſawä jaukã „dohmu walſti“ no wiſkohſchakas paſaules dſihwes un iſgreſnotahm nahkamahm deenahm beſ apniſchanas ſapnoht. Maſa, no preeſes miſas iſgreesta laiwinu uſ dibka wilneem zillaja mannas dohmas uſ tahlahm ſweſchahm juhrahm; jo ir ſawu laiwinu biju ar trihs maſteem un ſehgeſeem iſrihkojis, kahdas jau Deepajas ohſtä ſchikittu redſejis. Bija lohti jauks pawaffaras rihtiniſch man paſcham un arri dabbai, kad tehws pilſehtä braukdams manni lihds uehma, un kad gar Deepajas eſeru, beſ taggadejas kohſchas ſchoſſejas, par ſmilti un uhdena plunſcheem peldoht mums pailabban ſaulite ſawä ſkaiſtumä uſlehzä un ſawus ſelta ſtarrus eſerä maſgadama arweenu augſtaki pazehlahs; kad mihlais, ſen uſ muhſchigu duſſu aiſgahjis tehws tahdä kohſchä brihdi, ſirdſinus lehni dſihdams „Augſtais Deews kam ſlawä dohta re.“ ſklaidrä balſe uſdſedaja un eſ to perſchinnu no wezmahtes galwä iſmah-

zijeēs weegli un drohſchi lihdswilku; — pateēfi taħs bija ſaldas, ſwehtas ſtundinas. — Veeli nammi, baſnizas tohri ar pulſteneem, lohſchais tilts un ohſts ar kuggeem pilnā, wiſſur bij ſehnam ko redſeht un brihniteēs, praſſiht un klaufiteēs. — Mahjās brauzoht bija ko preezateēs par pihrageem un kringeleem, ko tehws pirziēs; bet k̄a jaw ſatrai deenai ſawa nahts, t̄a arri man wehl weenas behdas bija preekſchā lihds kamehr mahjās tikkam. Tehws manni gan meerinaja un teiza, k̄a mahte un zittas ſewas mahjās neekus un paſakkas no ſpohkeem p̄kufftoht; bet nekad neweenu paſchas ne-effoht redſejufchas. — Nahts bija gaiſcha un jauka, mehnes ſpihdeja augſti un ar appaku gihmi, kad zaur meſchianu brauzoht mums kappu welwis jau no tablenes baħlā gaiſchumā atſpihdeja un eēs tehwu bailigi waizaju, waj taēs warroht buht teefa, k̄a t̄e uſ kappeem arweenu diwi balti ſpohki rahdoteēs un laudiēs baidoht! — Sirgi uſ mahjahm ſteigdameēs jau netahlu no kappu wahrteem un eēs wehl no tehwa neħadu atbildi neſagaidijis kluffi ſehdeju. — t̄e tehws nejaufchi uſſwilp̄j un eēs ar preeku un ſajauktahm bailehm eeraugu ſawu draugu dukfi, un kaimina ſpizzi, taēs abbi no kappeem iſlehza un tehwu paſinnuſchi ap mums lihgsmi lehkadami muhs uſ mahjahm pawaddija. Preeks nu bija leels, kad mahjās nahziēs warreju brahteem un mahſahm, draugeem un draudſenehm wiſſu ko uſ zekka redſejis paſtahſiht; bet jo wairahl man bija ko ſmeeteēs un ſewas johloht, kad tahm wiſſu ſpohku twaikus nu warreju no galwas iſrunnaht; jo manna tehwa un kaimina ſuuni, taēs abbi bija labbi leeli, balti un daſchreis nahti uſ kappeem redſeti, bija par ſpohkeem iſflaweti. Schi ſpohku atklahſchana drihs iſpaudahs wiſſā pagak̄a.

Bagahja wehl daſch gads ar ſaweem preekeem un behdahm, t̄e auſa man ta laima, k̄a warreju pahri ſemas ſweſcha pagak̄a ſkohlā eet; jo paſcheem wehl Deewam ſchehl ſcho baltu deenu nau ſkohlās, lai gan pagak̄is wairahl pahr 1000 wihrifchku dwehſelehm ſkaita. — Gaddi aiſgahja... d̄irdeju runnajak̄a no nahloſchas brihwibas, no jauneem likkumeem un teeſahm, no ſemmes pahrdohſchanas ſemnekeem, un to jau pa biſchlim eſſam preedſihwojuſchi. Lai augſta pateiziba ſlann par to muhsu miħlotam un ſchehligam Keiſaram, taēs gruhtahm klaufibahm un daſcham ſaunumam ar ſtipru rohku gallu darrija. Bet k̄a nu taggad eet, kur laudihm jauna brihwiba un wakk̄a, kur zilweztigas rektes k̄atru prahtigu eepreezina; kur lohſchas ſchoſſejas, labbi zekki un uggunsratti zaur miħtu tehweſemmi ſkraida?! — Pagak̄i kluiſchi paſchi ſawā waldiſchanā. K̄a taēs zittadi warr buht? — Zil weenā pagak̄a ſlimneeku un nabagu taēs ja-uſturr, zil teeſas lohjekku taēs jalohne, ehk̄as jabuhwe zc. zc. jo beſ publika un ruhpehm nekās labēs nenahl roħlās. — —

Kamehr lihds ſchim pagak̄a waldiſchana un apgahdaſchana nebij paſchu rohka, tamehr bija arri ſkohlās no

zitteem gaidamaēs; bet ko gan nu gaidet, miħtee pagak̄u preekſchneeki! kad ſkohlās nezekkat?! Waj ne-effet paſchi atſinnuſchi, zil gruhti irr neſkohlota par paſauli kulteēs? — Kad arri paſchi warrbuht behrnus neturrat, kad luhdsami nemmat to wehrā, k̄a deenu no deenas laika ſtraume tekl uſ preekſchu un k̄a wiſſa paſaule ar mahti uſ gudribu zenſchahs; waj tad juhs ween palikſet pakka, zittahm tautahm par apſmeeku?! — Waj dohmajeet k̄a Bruhſchi Frantſchus t̄a warretu ſakaut, kad Bruhſchi nebuhtu gudrafi un iſmannigaki, k̄a wiſſi? — K̄atrs Bruhſchu ſaldats mahk rakſiht un zil weegli tahdam irr, kad wakk̄as brihtinā plinti atlizziēs, ſpalwinu pakehris warr ſaweem miħteem peederrigeem ſinnas no ſewis laiſt. Simteem maſi ſaldatu grahmataēs tekl no taggadeja Bruhſchu k̄arra lauka uſ Wahzſemmi ar paſtu ſuhittas. — Kad 1866. gaddā Bruhſchi Auſtreſchus ſakahwa un wiſſa paſaule ſazzija, k̄a Bruhſchu jaunahs zindaddatu ſlinter winneem palihdſejufchas winneht, ta Bruhſchi atbildēja: „Ne muhsu jaunahs plinter, bet muhsu ſkohlmeiſteri to darrijuſchi!“ — Bruhſchi ar to tikkai gribeja teikt, k̄a ſkohlota jeb mahziti un prahtigi karrotaji it ihpaſchi k̄arra lauka teizami un tahdi ween tikkai irr ihſteni tehweſemmes aiſſtahwetaji. — Redſet kahdu wehrtibu leel zittas tautas uſ ſkohlahm. — Waj juhs gan wehl teikſet: Tehwu tehwi beſ ſkohlahm iſtikkuſchi, pahritſim irr mehs?! — Ja tahdas dohmas wehl juhsu ſirdi, tad miħta tehweſemme noſchehlojama, kurra mahtes wehl tahdus deklus pee ſawahm kruhtihm ſihdina un audſe. Muhsu weztehwi arri beſ muſkuru un zittahm tizzibas pahrgrohſſchanahm pahritikka, palikka paſtahwigi irr breeſmu un mohku laika, ſimteem ſawu d̄ihwibu uſ ſahrta atdewa par ihſtenu kriſtigu tizzibu, bet waj tad nu wiſſi tee deħli irr eekſch ſchihis augſtas un ſwehtas leetas weztehwi pehdahm uſtizzigi? — Sirds ſahp to teizoht, k̄a daſch pagak̄a preekſchneeks wairēs nemekle ihſtenu Deewa nammu.

Wahzu d̄eeſmneeks Schiller ſalka: „Nahts tumſiba ſuhd lehni, no d̄iſſahm eeleijahm!“ — Lehni arri auſt gudribas gaiſma, lehni tumſiba ſuhd no apmahniteem zilwekeem; bet ſkohlās! ſkohlās! tikkai ſkohlās eepeljh pret mahneem, pret garra tumſibu karroht. Tadeht, miħtee tautekſchi, kam Deews irr uſtizzejis kahdu amatu, kurrā warrat ſaweem brahteem ar labbu preekſchihmi, ar darbeem un wahrdeem palihdſeht, par tizzibas un gudribas atſihſchanu un tautas atſihſchanohs gahdaht, nepeekuhſteet zil ween juhsu ſpehkā ſtahw, k̄atrs ar ſawu uſtizzetu pohdu tſchakli peknaēs d̄iht. Kad irr juhs paſchi wairēs ſtary d̄ihweem nebuſteet, juhsu peemina un labbi darbi ſeedehs k̄a ſkaiſtas, newiſſiamas pulkes uſ juhsu kappu wellenahm.

Smuks ſkohlās name beſ ihſteni mahzita ſkohlmeiſtera arri neko labba pee juhsu behrneem ne-eeſpehs; tadeht it ihpaſchi uſ to luhlojat, k̄a labbi mahziēs, wiſſōs tikku-

mōs un Deewa bijafchanā pee-audsis wihs lai irr juhfu behrnu waddōs un tehws, newis kahds pūsmahzihts ftohdertis zc., kas jums apfohlahs par lehtu malfu behrnu ftohloht. Nefschintstat par teem rublischem ar fo juhs labbu ftohlmeisteru lohnejat, jo sinnat ka til tas graffis ko labbam ftohlmeisteram dohseet, Zums, Zuhfu pehznahkameem un wiffai tautai ne-ismihzigus auglus atmettihs. Skohlōti behrni buhs tas stiprs pamats, us kurreu juhs sawas tautas labklahfchanu buhweseet. — Skohlmeisters, kam sawas laizigas pahrtiklas deht ruhpes nebuh, tas arri ar wiffu firdi un spehku pubhsees sawam ustizzetam amatam gohdam kalwoht.

Bet kad nu pee mums wiswairahf sehni tohp skohlā fuhititi un meitenes bes kreetnas mahzibas usaug, tad newarru zeest tē wehl to peeminneht, ka ir pee schihs leetas to ihstenu zekku nenojehdsam. Deews sinn waj Wahzeefchi taggad no sawa Frantschu karra neteiks: Wahzu seewas fadewa Frantschem par mutti, ka tee wehl daschu gaddu zeetihs kluffu. — Un Wahzeem taifniba ja schee tā fakka. Kas gan warr labbaki behrni jaunā, peenehmigā un augligā firdsdrumina Deewa bijafchanu, gohda prahtu, tehsemmes un tautas mihlestitibu un wiffus zittus, taifnam zilwekam geldigus tikkumus eedehtsiht un apkohpt, ka tee swarrigus auglus atmett tehsemmei, preeku wezzakeem un garra atsihchanohs wiffai tautai, kā mahte? — Tehwam laizigas ruhpes pehz maifes peknas, amata un zittas darbofchanahs mugguru speesch; tam mas walkas us behrnu labbu usaudsefchanu luhloht, bet prahtiga mahte, ka ar sawu, pret behrnixem muhscham nepahrspehjamu mahtes mihlestitibu eespehji jau no masahm deenahm behrnu firdi dihgus eedehtsiht, no kurreem tad ftohlmeisters kohpdams un laistidams warr pateesi swarrigus graudus usaudseht. Tā tad pehz mannas wahjas faprafchanas ne ween sehni, bet arri meitenes skohlā fuhitamas un prahtigi audsejamas, lai tahs, kad paschas buhs mahtes tappufchas manniga tehwa fweedru auglus proht sawejeem par fwehtibu walkahf.

Lai tad gan lehni, tomehr drohfchi weenreis flaidra gaisma aufihs katrai tautai kas us labbu dsennahs.

S. K.

Ratweefchu kahsas Augsch-Kursemmē.

Preeks dsirdeht ka jau dauds Ratweefchi, tā Widsemme kā Kursemmē, sawas weefibu, wisihpafchi sawas kahsu deenas pawadda, beswainigi preejadamees kā jau kristiteem laudihm klahjabs. Bet tomehr pa starpam wehl atrohdahs tahdas mahjas, kurras kahsas tohp deewsgan raibi un grehziigi fwinnetas, wehl wezzu wezzahs eeraschas nau atmestas, — kaut gan tas grehks un launs kristigu lauschu starpā — un taggadejōs laikōs, kur jau tautas gaismofchana fahf pazeltees, kur gaismas stahdinsch jau isdihdōs daschu jo kohfchu seedinu

rahda, no kurra labs un derrigs anglis gaidams. Tas laiks irr atnahzis tohs wezzus grehzigus kahsu eeraddumus likt pee mallas, lai tee nekkahde jaunam gaismas stahdinam!

Dauds un daschadus netikkumus esmu dsirdejis pahrt Ratweefchu kahfahm, kurras te Augschsemme irr fwinnetas, bet pats tohs ne-esmu dsirdejis un redsejis, tamdeht tee lai paleek, tohs pawiffam ne-aisnemfchu; bet ko pats schinni pagahjufchas waffaras eefahfuma peedsihwoju, to stahstifchu mihteem tautas brahleem.

Tappu kahsas aizinahs, kurras waffaras eefahfuma tappa gohdam, jeb ihsti falkoht negohdam fwinnetas. Tahuma deht jau festdeenas wallarā nobrauzu bruhdes mahjā, kur kahsu weeseem waijadseja fanahft fwehtdeenas rihtā. No pascha rihta it agri p. 6. fahza kahfineecki pulzetees. Labpraht buhtu redsejis un fagaidijis bruhdganu ar saweem weeseem atbrauzam, bet newarreju ilgi gaidiht, gribbeju un arri waijadseja pee laika basnizā kluhf. Pawmettu wiffus kahfineeckus, kurri jau bija atbraufufchi un gahju us basnizu teescham pa masu tekku gar Daugawas jauku kraštu, kursch til jauki isskattijahs ar kohfchem safleem kohzineem apaudsis. Fseedams bruhiti luhdsu lai nekawejahs ilgi, ka ihstā laika teek basnizā; winna arri apfohlija par to gahdaht. Us basnizu brauzoht bij, kā gohdam derr, kahdas perschinas dseedajufchi no dseefmu grahmatahs. Gohdigi un kahrtigi peebrauzā pee basnizahs, kur jaunais pahris tappa laulahts. Pehz laulafchanas brauzam us bruhdgana mahju, kur ohtra pufse no kahsu deenahm bij pawaddama. Laimigi un preezigi nobrauzam sawu zekku, wehl arween gohda prahts mitta kahfineecku starpā. Kad pee mahjas peebrauzahm, firgus apturejahm, tad fahza ap ratteem pulzetees wezzifchi un arri daschas wezzenes, kurru galwinas bija labbi filtas, — tamdeht bija daschi rupji un neglibti wahrdi dsirdami. Tiflihdōs bijahm par fleegfni, tuhliht ar johni tappahm pee galda dsihiti. Papreefch speeda ar fihwo puttekus no fskalloht, — tad bandijahm kas bija us galda likts. Stiprais dsehrens, kurru us jauna pahra wesselibu un labklahfchanu dschra, ahtri pazehla jaunū garru weefu starpā. Nu eefahzahs tahdas neeku teepfchanahs (firihdeschanahs) pufsklotas ar dauds neganteem un grehziigem wahrdeem un tahdā buhschanā auga kahsu preeki. Tahdas blehau farunnas negribbeja nemas beigtees, bet arween jo stipraht eefahzahs, kamehr beidsiht pahrwahrtahs pateefas nerrofchanas, ar ko zits zittu gabnija. Gefahloht, kā tas faprohtams, bija til tahda nejehdfiga johkofchana, weens ohtru peesohboja bes dufmahm, niikumōs nebija mannamōs. Daschi weefi fmejhahs teem nejehdfigeem wahrdeem leelā fmeefchanā, tee likfahs teem jo patihkami. Tahda fmeefchanahs muddinaja runnatajus, ka tee arween jo leeliski nehmahs, kamehr pehz, kad no galda atstahjamees, daschi bija tā faniknojufchees, ka tuhliht gribbeja us mahjahm brauft.

Rabba dalla jaunu lauschu bija salassijusees, tee wiffi fmejhajs un tehrteja daschadi un lustojahs dauds, bet man bija libri brihanms, ka wiffa lahsu laikā nedstideju ne weenu bejwainigu dseefminu usweklam, kas tatschu gohdam peeklahjajs, kas lahsas jo patihklamas darra un wairo ihstus lahsu preekus. Tā pawaddijahm to deenu. Wakars jau tuwojahs, faulite noreeteja ais klasteja jauka meschina, kursch sawā jaunā salkā apgehribā tik kohschi un jauki isskattijahs no-eeđamas faules starrōs, ka sirds dauds wairahk tahdam dabbas krahfschnumam peekehrahs nekā teem nejaukeem lahsu preekeem, kurrus daschi baudija ar labbu prahtu. Tumsai mettotees luhdsja pee walkari-nahm, pee bagati apkrauta galda. Te bija atkal ar skumju prahtu jallausahs tahs netiklas reebigas tehrsefchanas. Tik ko eefahzahm tahs Deewa dahwanas baudihk, kuru pilniba bija us galda, te it peepeschi peestahjajs dseedataju kohris un eefahza spehzigi uswikkt dauds dseefminas. Jan pee pirmem tohneem affaras nahza azzis, wajadseja eh-damus eerohfshus nolikt, newarreju wairahk baudihk tahs dahwanas, tahdas gahneku un saimofchanas dseefmas dširdohk. Dseedafchana eefahzahs ar schahm dseefmahm: „Kuh skottotehs panoksnikli — ehdiht tej jier jowfu paschu funnu galka. — Ehdi, ehdi tu R. R. (te fauz kah-da kahsineka wahrdū) kad tew walus ašrejdeju es ar štrukki atštrukkata.“ Labpraht usrakstihu wairahk dseefminas, kuras te tappa dseedatas, bet zittas newarru peeminneht, tahs bija jo nejhdsfigas, tur bija negohdigi nesahhshibas wahrdi dširdami. Tahs dseefmas dširdohk bij jadehma, ka lahs irr ihstas pagahnu dseefmas — fristitam zilwekam schauschalas un drebbuli pahnehma wiffus kaulus. Warreja redseht, ka dascham kahsinekam tahdas negon-as dseedatajas ar sawahm niknahm dseefmahm bija jo reebigas, tomehr wajadseja kluflu zeesi, cereibufchas wezzenes bija ne-apmeerinajamas. Pee galda sehdedams noflummuschā prahtā ar behdigahm azzihm pahrskattiju dseedataju pulzinu. Te eerandšiju weenu dseedataju, kura mannu sirdi dihwahrtigi apbehdinaja, prohteet, redseju weenu jaunu, kohschu un skaištu meitinu, kurra kā staltia rohšite starp ehreškeem stahweja; — lai gan no ahrenes mihliga un prenemmiga, tomehr eefschligi affa kā boddigi dōdschi — jo schi ar wiffu spehku darbojahs sawu jauku skannu balsinu pazeldama pee besdeewigas dseedafchanas. To redsedams un to niknu dseedafchanu dširdedams dohmaju pee sewis, ka muhsu draudse tahda grehziga lahsu swinneschana ahtri nebeigses, tahda jauna meitene tag gad tik neganti dseed, kā tad wehl nedseedahs wezza tappusi?

Ja zeenigeem lassitajeem patiktu dširdohk un sinnahk daschus gabbalns no Latweeschu dšihwes un eeraddumeem, ko tee waj paschi lihds atweddufchi, jeb arri no zittahm tantahm peemalzijusees, tad to labpraht plaschahk is-sahshtu Latweeschu awises.

M. R...r.

„Tas, kas wehtu suhta, tas arri sinahs kuggi waddiht.“

Augšhejus wahrdus kahds kugga kapteine isfauzis, kad winsch negantigu juhras wehtu aprakstijis; un kad winsch no spihdoscha sibbena, no negantigas wehtas krahfschanas, no witnu bangofchanas, kas kalnu leelumā juhrā fazehlahs un kuggi, kā spalwu, schurp un turp mehtaja — runnaja un — winna bals palikka us reis lehna, azzis pildijahs affaras un winsch fazzija, rohkas salizzis un azzis us debbes pazehlis, schohs wahrdus: „Tas, kas wehtu suhta, tas arri sinahs kuggi weht un waddiht“ — un rau! — Deews palkausija muhsu luhgschanas isbailēs un eewedda laimigi muhsu kuggi drohfschā ohstā! — „Tahs irr apmeerinadamas un swarrigas dohmas, kapteina kungs.“ atbildeju es, „un wehletohs, ka wiffi tā dohmatu, kad wehtra schahz un krahz un mums mas zerribas paleek ar sawu paschu spehku drohfschā ohstā eetapt un meeru un drohfschibu sirdi atraft.“ — „Teescham“, atbildeja winsch — „schi irr drohfscha apmeerinashana, kad mehs tik tizzam un palaischamees us Deewu, kad eet wifs zittadi un labbi.“ — Kad behdu wehtra pah muhsu galwahm wehtro un behdu witni us mums ar waru gahschahs un kad preeka faulite aš behdu mahlonahm paslehpjajs un mehs bailigi un ismiffusches grehzam un fauzam sawās behdās un frischu ehdas: „Kungs, palihdš, mehs grimstam!“ — Tad melnas, tumschas behdu mahlonas dallahs un kliši, faule sawas seltotus stairus schahk isschaut un — wehtra stahjajs — witni norimst un — faules kohschi stari us wisneem lehni schuhpojajs un sinaididami us mums fauz: „Nebihstees, zilweka behns, taws glahbejs wehl dšihws —! Winna rohka wehl šipra un war tew palihdseht“ un — wiffas behdas pahweherschahs preekos un meers eestahj — — tas Deewa meers, kas augstaks irr, ne kā wiffu zilweku sapraschana.

E. F. S.

Netruhschu schirfchanahs.

1. Sirds mums wufsch un schelli štrahs, Tā ka nekur wais nemittahs, Jo nu schirtees buhs no saweem Brakkeem, mahsahm, draugeem, taddeem.
2. Lehns un mahie, kam wehl dšlowi, Pirmahk dohmaja — ka bruhwi, Taggad pehz mums raud it sehri, Ka mums schirrotees jo schelli.
3. Lihgawit, kas kariti, mihli, Sirdi freedusees jo dšili, Fasatlahj ta raudadama, Affarinas gaudadama.
4. Wiffu, wiffu, kad apstattam, Sirdi schelumu ween mattam, Bet ko zittu lai gan darram? Jallahk, Deewam, Keisaraim.
5. Pahrees warubst daschl gaddi, Namehr redseimes raddi, Tadeht muhs ne-ahsmirteet, Bet it mihli preeminneet.

J. Grünberg.

Latw. Amischu apghadatajs: J. B. Sakranowicz.

No zensures atwehshēts. Rihgā, 11. Februar 1871.

Druckahs pee J. B. Steffenhagen un depla.